

تعریف قضیه شرطی : قضایایی که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شود

اقسام قضیه شرطی : متصل و منفصل

نشانه قضیه شرطی متصل : اگر و هرگاه

نشانه منفصل : یا

تعریف قضیه شرطی متصل : در این گونه قضایا به پیوستگی و اتصال و ملازمه دو نسبت حکم می شود .

اجزای قضیه شرطی : جزء شرط (مقدم) : جمله بعد از (اگر) یا (در صورتی که) جواب شرط (تالی)

تمرین !

مقدم و تالی قضایای زیر را مشخص کنید :

اگر فردا امتحان داشته باشیم، نمی توانیم امشب به مهمانی برویم .

مقدم   تالی

با والیبال خداحافظی خواهیم کرد؛ در صورتی که در بازی فردا برنده نشویم .

تالی   مقدم

تمرین ها را امشب می نویسم؛ اگر وقت پیدا کنم .

تالی   مقدم

تعریف قضیه شرطی منفصل :

به گسستگی، انفصال و عناد (یعنی ناسازگاری) دو یا چند نسبت حکم شده است .

اقسام شرطی منفصل:

منفصل حقیقی : هر دو همزمان نمی توانند صادق یا کاذب باشند. (انفصال تام و حقیقی)

منفصل مانع الجمع : در صدق قابل جمع نیستند اما در کذب قابل جمع هستند. (غیرقابل جمع در صدق)

منفصل مانع الرفع : در کذب قابل جمع نیستند اما در صدق قابل جمع هستند. (غیرقابل جمع در کذب)

روش تشخیص اقسام شرطی منفصل در مثال

الف یا ب (نه هر دو و نه هیچ کدام)	منفصل حقیقی	حتما یکی از آنهاست
الف یا ب (نه هر دو و شاید هیچ کدام)	منفصل مانع الجمع	احتمال دیگری هست
الف یا ب (نه هیچ کدام و شاید هر دو)	منفصل مانع الرفع	هر دو با هم ممکن است

برای تشخیص اقسام قضایای شرطی منفصل از یکدیگر، دو سؤال زیر را در نظر می گیریم:

1 آیا امکان دارد دو جزء قضیه منفصل با هم صادق باشند؟

2 آیا امکان دارد دو جزء قضیه منفصل با هم کاذب باشند؟

اگر جواب به هر دو سؤال منفی باشد، قضیه حقیقی است. اگر فقط جواب سؤال اول منفی باشد، قضیه غیرقابل جمع در

صدق است و اگر فقط جواب سؤال دوم منفی باشد . قضیه غیرقابل جمع در کذب است .